

Men schrijft in te Tongeren bij V. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De **POSTRIJDER** verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen, moeten franco gedaan worden aan den uitgever Groote-Markt, n° 37-39, Tongeren.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement.

3 maal per week 6 fr. 's jaar
1 > > 5 ir. >
1 > > 4 fr. >
Een blad afzonderlijk 10 centimen.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen 15 centimen per drukregel. Reclamen, vonnissen en andere artikels, vooraan of binnen in het blad: 1 frank den drukregel.

TONGEREN, DEN 25 MEI 1909.

Voor één borrel.

Sedert eenige jaren is er bij de werkliefden een zekere beweging opgekomen om bij de lijfrentkas te gaan, om later een pensioen te kunnen hebben.

't Is te hopen dat het getal gedurig aangroeit. Maar tot hiertoe — en 't zal nog zoo gauw niet veranderd zijn — zijn er nog maar die twee hun geld storten in de kas van de herberg. Menig kapitaal dat de werkmans een schoon pensioen zou kunnen geven, wordt in de schuif verloren geleed.

Dat geld brengt ook zijn intrest wel op en nog al 'nen dikken intrest, maar kapitaal en intrest, 't blijft allemaal plakken aan de vingers van den herbergier. Menige schenker leeft op zijn renten op de kap van den werkmans, maar nooit is er een werkmans op zijn renten gaan leven, op kap van den schenker.

't Is waar, zij die hun schoon centen naar de herberg dragen, hebben meestendeels geen pensioen vandoen, want jeneverijte lief maakt hen ook voor den tijd, en ze liggen op het kerkhof wanneer de spaarzame werkmans van zijn pensioen gaat leven.

Ten andere, het is beter voor den drinker, dat hij vroeg in zijn koffer steke, want zoo blijft hij, die jong zijnde niet spaarde of niet gaarde, toch vrij van ellenden, die zoo'n menschen afwachten.

Wat al voordeel zou de werkmans er in vinden, wilde hij zijn centen storten in de lijfrentkas.

Zijn gezondheid zou er bij winnen, want matigheid verlengt het leven.

Zijn huishouden zou er plezier, orde eendracht en welstand bij hebben en den ouden dag mag hij gerust afwachten.

Neemt een werkmans van 20 jaar, die alle dagen zijnen vasten druppel pakt. Hewel, deze druppel beneemt hem een pensioen van 500 fr. op den ouderdom van 60 jaar.

1 Borrel maakt 5 centen per dag, 3 fr. per maand, 36 fr. per jaar. Bij die 36 fr. geeft de Staat 9 fr. bij als premie, dus 45 fr. per jaar. Voor die som zal de Staat hem na 40 jaar 500 fr. pensioen geven.

Als hij daar 10 jaar kan van profiteeren dan zal hij de schoone som van 5000 fr. getrokken hebben.

5000 fr. voor éénen ellendige borrel per dag minder.

Die gaarne drinkt en smult, Zit met zijn rug vol schuld.

Van veel teren, komt veel duchten, en van veel smeren komt veel zuchten

Jong gespaard, oud verwaard; Jong verkwist, oud gemist.

Hoe jonger begonnen, hoe meer gewonnen; Hoe langer volhard, Hoe vrijer van smart.

GEMEENSCHAP NIEUWS.

VLEGMACHINEN. — M. Paul Tissandier, een der Fransche leerlinde van Wilbur Wright, heeft vrijdag gedurende 1 uur en 2 minuten te Pau gevlogen. De afgelegde afstand bedraagt ongeveer 58 kilometer.

Tissandier is bijgevolg recordman voor de Fransche vliegers en komt onmiddellijk na de Wright's voor de grootste vluchten.

Wilbur vloog 2 u. 10 m. 23 s. (124 k. 700 m.) op 31 december 1908.

Orville vloog 1 u. 15 m. 20 s., op 12 septemb. 1908 in Amerika.

BETER DAN WRIGHT. — De 72jarige Engelsman Charles Lavasier had een vliegtuigstiel uitgevonden en gefabriceerd, dat naar zijn oordeel zou uitblinken boven de Wright- en andere toestellen. Donderdag in de vroege ging hij op de vestingswerken van Parijs zijne uit-

vinding probeeren. 't Toestel, dat niet omhoog wou, kwam in eene graht terecht, en de oude uitvinder brak beide benen, om later in den bedenkelijken toestand in een ziekenhuis.

— **HUBERT LATHAM**, een beginnend in het vliegen, heeft woensdag en donsdag in het kamp van Châlons prachtige vluchten afgelegd met zijn eenvlakvliegtoestel. Met een vriend aan boord vloog hij 600 meters op 10 meters hoogte.

— **GLUIBOOTEN.** — Een Italiaansch ingenieur, zekere Forlanini, heeft eenige modellen van schepjes belacht die niet in mar op het water varen, waarmede hij belangwekkende proefnemingen doet.

Er ond'r aan zijn vier stalen platen bevestigd, welke met den waterpas een bepaalden hoek maken; wordt zoo'n schepje in beweging gesteld, dan wordt het, zodra eene snelheid van 15 kilometers per uur bereikt is, opgestuwd, zoodat het nu over het water begint te glijden, volgens een beginsel, dat volkomen 't zelfde is als dat, hetwelk aan de vliegtuigstellen den grondslag ligt. Vandaar dat de uitvinder, van zijn schepje als van een hydroplaan spreekt, zoodat er reeds eenige in Frankrijk bestaan.

Het voordeel van het oprijzen uit het water is, dat de snelheid van het vaartuig nu dadelijk en bij dezelfde voortstuwende kracht, viermaal grooter wordt, en met wat meer kracht, 100 a 120 meters per uur, dus de vaart van eenen expresstrein, gemakkelijk haalt. De voortstuwung wordt verkregen door een gewone schroef onder water, of bij een ander model door wieken in de lucht.

Proefneming op 't Lago Maggiore genomen, gaven uitmuntende uitslagen.

Herhaalde opnemingen leerdendat een der schepjes (van eene schroef onder het water voorzien) de 63 kilometers per uur als gemiddelde snelheid zonder eenige moeite haalde en dit met een motor van 25 paardenkracht. Het schepje schoot over 't water als een schaats over het ijs en bleek uiterst gehoorzaam aan het roer.

Men verwacht in Italië belangrijke toepassingen van deze uitvinding, vooral voor militaire doeleinden, als voor het werpen van torpedo's.

— **EEN LUCHTSCHIP VOOR VRACHTVERVOER.** — Men wil een luchtschip voor vrachtovervoeren bouwen. De ballon zal 310 voet lang en 50 voet in middellijn zijn. De mand zal 120 voet lang op 12 breed zijn. Twee gasmotoren, ieder van 150 paardenkracht, zullen de schroef in beweging brengen, terwijl men berekent daardoor eene snelheid van 51 mijlen te bereiken. Men berekent dan ook dat het vaartuig, behalve de uitrusting en bemanning, nog ongeveer 2000 kilos zal kunnen dragen.

— **PEKELVLEESCH.** — Bij het inpekelen van vleesch dient voor het overmatig gebruik van salpeter gewaarschuwd te worden. Dit maakt het vleesch hard en taai, minder fijn smakend, geeft daaraan dikwijls juist een onaangenaamen bijmaak en is bij heden met slechte werking der ingewanden oorzaak van ingewandsonsteking.

— **AMERIKAANSCH ZANDETERS.** — Maagtoornissen vormen de voornaamste ziekte der Amerikanen en natuurlijk zijn ook de daartegen aangerezen middelen legio zijn. Nu echter heeft, naar uit New-York wordt gemeld, een smid in Long Island, zekere Clayton King, een onfeilbaar geneesmiddel tegen alle toornissen van maag en spijsvertering gevonden. Het middel dat hij aanbiedt, is — zand, zand en nog eens zand. Sedert het bekend worden van dit medicijn in wijder kring is doorgedrongen, trekt den geheelen dag in onafzienbare reeks de melancholische processie der maaglijders op naar Kings huis.

De smid verkondigt hen de blijde boodschap, « hoe men zand moet eten, drie maal per dag, om gezond te worden. »

Geel zand is het beste en men mag opeens niet te veel eten. Men neemt eerst slechts een punt van een mes vol, zegt King, en men troost hen, wien het middel niet al te best smaakt: als ge er maar eerst aan gewend wordt dan kunt ge later lepels vol naar binnen slaan.

Deze zandprofeet heeft een groote concurrent gekregen in John Williams, die eene graskuur predikt en gezondheid en een lang leven alleen aan hen voorspelt, die slechts nog als de schapen het groene gras der weiden kauen.

— **SLAKKEN IN DEN GROENTEKELDER.** — De groentekelders, waarin slakken zijn, worden daarvan bevrijd door het inzetten van padden. In de warme kelders houden de padden een veel korteren winterslaap en maken zich nuttig

door het verdelen der slakken, kevers, enz.

— **SPIEGELS.** — Spiegel maakt men schoon met gewasschen krijt. Het beste is, het krijt in een glazen lapje te binden, dit in het water te bevochtigen en den spiegel daarmee af te wrijven.

Stads- & Provincienieuws

Jubiläum Meyers. — **Groot Feest.** — De Balie van Tongeren, in algemeene vergadering, heeft besloten plechtig het vijftigjarig ambtsjubileum van **Mre Frans Meyers**, een zijner uitstekendste leden, te vieren.

De plechtigheid zal den 4 Juli aanstaande, om 13 1/4 ure, ten Justitiepleize van Tongeren, plaats hebben. Zij zal bestaan in het aanbieden van een kunstvoorwerp aan den held van het feest, en zal onmiddellijk door een banket gevolgd worden.

De bijtredingen moeten verzonden worden aan **Mre Jos. Delvoie**, advocaat te Tongeren.

HASSELT. — Verleden woensdag zag men alhier in het kanaal de visschen op den waterspiegel vloeien, juist alsof zij levenloos waren. Eenige voorbijgangers die ziende namen de gelegenheid te baat en vingen er zooveel zij konden. Nauwelijks had dit gerucht zich in de stad verspreid of men zag gausche benden nieuwsgierigen naar 't kanaal trekken om er de nieuwe soort vischvangst te hanteeren.

Men heeft er gezien die volle manden visch naar huis deden. Twee schippers die ook hunne handen hadden uitgestoken om er eenigen te snappen, werden, helaas, zelve gesnapt en proces-verbaal werd tegen hen opgemaakt.

Men spreekt nu van vergiftiging der visschen doch dit schijnt heel onwaarschijnlijk; zij zou eerder zene ziekte onder de visschen kunnen zijn veroorzaakt door het te min water in het kanaal en door de slechte zuivering van het water.

— **AANHOUDING.** — In de bosschen der Kempsche heide hielden zich een paar vagebonden verscholen. Dit kwam ter oore der politie.

De agenten Thijs, Van de Steen en Vanvoorden haalden de kerels van achter de struiken uit, waar zij zich verborgen hadden. Zij weigerden te zeggen wie ze waren, doch de kleederen die zij droegen waren uniforms uit de weldadigheidsschool van Merxplas. Zij werden derwaarts teruggezonden.

CORTENBOSCH. — **BRAND.** — Verl. donderdag namiddag ontstond er plots brand op de bovenkamer eener herberg. Vele personen liepen om hunne paarden, die zij aldaar ter afspanning gestald waren, te redden, terwijl het blusschen begon. Geringe schade doch verkerd.

GENCK. — Een brand heeft gisteren maandag alhier 800 hectaren bosschen, toebehoorend aan M. Michiels, vernield. De schade wordt op meer dan een miljoen geschat.

Het Parket van Tongeren heeft zich ter plaats begeven.

STALL. — **NIEUWE KERK.** — Eindelijk zijn de grondvesten gelegd der nieuwe kerk. Al de bewoners van dit volkrijk en van de parochiekerken van Heusden en Coursel verwijderd gehucht zijn met rede verheugd in hua midden een tempel Gods te zien verrijen.

Groote feestelijkheden zullen er later plaats hebben.

MEUWEN. — **DROEVIG ONGELUK.** — De mulder H. Boschmans voer met eene kar langs den steenweg. Men weet niet hoe het gekomen is, doch de voerman, die op de kar zat, is er afgewallen met het hoofd op de straatsteenen en liep erge verwondingen op.

Naar huis gebracht werd zijn toestand nog bedenkelijker zoodat men den priester ontbood. De arme man is aan de gevolgen zijner wonden bezweken. Hij laat 8 kinderen achter die reeds moederloos waren.

HEUSDEN. — In den nacht van zaterdag op zondag zijn dieven in de Sint-Janskapel gedrongen. De deur is met geweld opengebroken geworden. Eens binnen hebben de dieven den offerblok afgerukt en leeggeplunderd.

Eenige dagen te voren was het geld nog uitgehaald. De gendarmen van Beeringen hebben een onderzoek begonnen. Men is verzekerd dat deze diefstal het werk is van rondleuders.

ZOUT-LEEUW. — De feesten, die aldaar gaan plaats grijpen, beginnen Zondag 30 Mei, eersten Sinxendag, om Zondag 30 Juni te eindigen.

Zondag van Sinxten te 4 ure heelt de eerste uitgang van den stoet plaats. Deze verbeeldt de heerlijking van St-Leonardus in de vroegere

eeuwen. Maandag, tweeden Sinxendag, is te 10 ure de Pontificale Mis, te 11 ure de lusterrijke Processie. In deze worden gelijk over honderde jaren de teruggevondene Relikwie van den Heiligen Leonardus gedragen. Prachtige groepen, op zijn leven betrekking hebbende, zullen die Relikwie voorafgaan. Dien zelfde dag te 5 ure is de eerste uitvoering der gelegenheids-cantate.

Jaarlijks komen duizende beedaarders op die dagen naar Zout-Leeuw. Geen twijfel of dees Jubeljaar zal die toeloop buitengewoon groot zijn.

LOMMEL. — **VERSTIKT IN EEN EIERKOEK.** — Jan De Brouwer, woonachtig te Roermond, 41 jaar oud, verbleef tijdelijk te Lommel, waar hij zijnen stiel van schaliedekker waarnam.

Donderdag, rond half tien, kwam hij in zijn logement en zou zich gaan goed doen aan een pan spek met eieren. Nauwelijks was hij begonnen te eten, of hij werd gausch blauw, zijne oogen schoten vol tranen, en de man viel met het hoofd in zijne telloor. Men nam hem op en droeg hem buiten. Dokter Dumorier, in haast geroepen, gelukte er niet in den man tot het bewustzijn te doen terugkomen, en stelde weldra den dood vast, veroorzaakt aan verstikking door spek in de keel.

BINNENLAND.

LUIK. — **ONGEVAL.** — Een werkmans der lijn Luik-Maastricht, de genaemde Houssa, van Wandre, had plaats genomen in een langzaam voorbijrollende trein. Op het oogenblik dat hij de deur wilde sluiten, kwam een andere trein voorbij, die dezelfde toelooeg. Houssa zat met het hoofd tusschen de deur en het raam, en werd zoo erg gekwelst, dat men hem naar het gasthuis van Beieren moest overbrengen.

— **JAMMERLIJK ONGELUK.** — De voerman Jos. Crutzen, 29 jaar oud en ongehuwd, vond gisteren te Luik in zonderlinge omstandigheden den dood.

Hij bevond zich met zijn kamion in de statie. Op zeker oogenblik moest hij een lantaarn midden: Hij greep zijn koppel paarden aan den kop bij de teugels en ging zoo achterwaarts voort. Hij had evenwel niet bemerkt dat er voor hem ook een wagen reed, die plotseling stilstond. De arme jongen werd tusschen het achterberd van dit voertuig en den dessel van zijn kamion de horstingedrukt.

BRUSSEL. — **VERMOERD DOOR EENEN TREIN.** — Ter gelegenheid van het bezoek der koninklijke serren van Laken, werden Donderdag namiddag de trams stormenderhand ingenomen. Op de Avenue des Boulevards, de St-Joost-ten-Noode, werd eene oude dame derwijze gestooten dat zij onder een tramrijtuig raakte dat haar het hoofd en de borst vermorzelde. De ongelukkige werd in hoopelozen toestand naar het gasthuis overgebracht.

— **EENE PANIK IN TER KAMERENBOSCH.** — **Verschillige gekwelsten.** — Een paard, bereden door eenen gendarm, kwam donderdag namiddag, in dulle vaart, het Ter Kamerenbosch binnengehold. Het hier liep midden in eenen hoop tafels en stoelen, welke alle bezeten waren en plofte ten slotte neder. Het hier kon aldan overmeesterd worden.

— Een der laatste nachten, rond 1 uur, werd de aandacht van eenige personen, die door de Slachthuisstraat, te Brussel, gingen, opgewekt door den val van een lichaam op 't voetpad. Zij naderden en ontdekten eene vrouw, die, buiten kennis, uitge-trekt lag in een grooten bloedplas. Het slachtoffer Hendrika Arreckx, oud 77 jaar, was door het venster gevallen der tweede verdieping van het huis n. 44, Slachthuisstraat. De oude vrouw werd opgenomen en binnengedragen. Haar toestand is wanhopig.

— **St-Leonardus gesticht.** — Kosthuis voor Damen. Luchtkuur in de bergen, 150 m. hoogte, Louise-Marie, bij Ronse. Prospectus op aanvraag.

— **GEPLUIMD ALS EEN KIEKEN.** — De bladen van Brussel verhalen als volgt, de geschiedenis van eenen inwoner van Molenbeek, die wilde rentenieren en bewees er geen het minste verstand van te hebben:

Na van zijn tante een aanzienlijk fortuin te hebben geerfd, leefde Philip De C. als rentenier en hij het twee zijner vrienden, een herbergier en een zilversmid, ruim meedeelen van zijn fortuin.

Zeseren dag vroegen de vrienden van De C. hem vijf duizend frank ter leen, onder voorwendsel hunne zaken te vergrooten. De C., de som te hoog vindend, weigerde.

Van dien stond af was de vriendschap verbro-